

รูปแบบการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่ศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประจวบ ปัทมาวิไล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2548

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974 - 9501 - 72 - 1

**THE DEVELOPMENT FORMAT OF THE PERFORMANCE SYSTEM
OF THE BASIC EDUCATION INSTITUTE COMMITTEE
IN THE MEDIUM – SIZE SCHOOLS UNDER THE SUPERVISION
OF THE OFFICE OF NAKHON SI THAMMARAT
EDUCATIONAL SERVICE AREA 4**

PRAJOUB PATAMAVILAI

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2005**

ISBN 974-9501-72-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

รูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ผู้วิจัย

จังหวัดนครศรีธรรมราช

นายประจวบ ปัทมาวิไล

สาขา

การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย มาศสุพงศ์)

..... กรรมการ
(ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพล เรืองรอง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์)

คณะบดีคณะครุศาสตร์

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

วันที่ 16 เดือน กันยายน พ.ศ. 2548

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นายประจวบ ปัทมาวิไล
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี อินทรา
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาติกาญจน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานและศึกษากระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 45 คน จาก 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสระแก้วรัตนวิทย์ โรงเรียนคงคาประชารักษ์ และโรงเรียนสิชลประชาสรรค์ได้โดยการเลือกอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งาน

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการวิจัยคือการวิเคราะห์รูปแบบการสังเคราะห์รูปแบบ การออกแบบรูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบ ปรับปรุงรูปแบบ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติในหน้าที่งานที่รับผิดชอบ ในหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติ การควบคุมบังคับบัญชา และลักษณะวิธีปฏิบัติงาน การวิเคราะห์งานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในการปฏิบัติงาน การใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือในการปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงาน การบันทึกและการรายงานผลตรวจสอบงาน มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงสุดคือ ปริญญาตรี

2. ระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ด้านคือปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

3. องค์ประกอบของระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน ด้วงงชี้และเกณฑ์การปฏิบัติงาน เครื่องมือ และเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน และผู้ปฏิบัติงาน

4. องค์ประกอบของระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกระบวนการประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. องค์ประกอบของระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านผลผลิต ประกอบด้วยบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งคณะ

6. ข้อมูลป้อนกลับของระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปใช้ตรวจสอบ ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและกำหนดสมรรถภาพและความแข็งแกร่งทางการศึกษาของโรงเรียน

ABSTRACT

The Title	The Development Format of the Performance System of the Basic Education Institute Committee in the Medium-Size Schools under the Supervision of the Office of Nakhon Si Thammarat Educational Service Area 4
The Author	Mr.Prajoub Patamavilai
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr.Maitri Chantra.
Thesis Advisors	Assistant Professor Dr.Hem Thongchai. Assistant Professor Dr.Weerayuth Chatakarn.

This research was aimed at studying the development format of the performance system of the basic education institute committee in the medium-size schools under the supervision of the Office of Nakhon Si Thammarat Educational service Area 4.

The sample group used in this study was specifically selected, and consisted of forty-five persons from the basic education institute committee in three medium-size schools in Nakhon Si Thammarat namely, Sichonprachasan School, Sakeawratanawit School, and Khongkapracharrak School. The research was conducted by using the questionnaires which were used to analyze the work performance.

The procedures of this research were created by the basic education institute committee in the medium-size schools under the supervision of the Office of Nakhon Si Thammarat Area 4, to analyze, synthesize, design, inspect and improve the format.

The research findings were:

1. The analytic result of the work performance of the basic education institute committee in the medium-size schools under the supervision of Nakhon Si Thammarat Educational Area 4 was found out as follows:

1.1 The overall participation of the work performers, their practices of other responsible duties, the hierarchical command, the characteristics of the work performance which was used as a research instrument, the application of the inventory, the contact and the correlation between the practitioners, the recording and the reporting of the work performance result were at a moderate level.

1.2 The qualification of the basic education institute committee in term of their education level was mostly as high as a bachelor degree.

2. The work performance system of the basic education institute committee consisted of four factors; namely, the input, the process, the output and the feedback.

3. The factors of the work performance system of the basic education institute committee in term of the input consisted of the objectives of the work performance, the benchmark, the criteria, the instruments, the work performance handouts and the task performers.

4. The factors of the work performance system of the basic education institute committee in term of the process consisted of planning the work performance, making up and developing the instruments, and collecting the result data by comparing them with the regulated criteria

5. The factors of the work performance system of the basic education institute committee in term of the output consisted of the result of the work performance of all of the basic education institute committee.

6. The feedback of the work performance system of the basic education institute committee would be used to check the effectiveness of the basic education institute committee and to determine the competence and the educational strength of the schools

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช โรงเรียนสระแก้วรัตนวิทย์ โรงเรียนคงคาประชารักษ์ และโรงเรียนสิชลประชาสรรค์ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม และสละเวลา ร่วมในการสัมภาษณ์ เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้สมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์สุนทรภรณ์ จันทภาโส ที่ได้ตรวจทาน แก้ไขต้นฉบับ เพื่อให้มีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่เพื่อนครู โรงเรียนสระแก้วรัตนวิทย์ และภรรยาและลูก ๆ ที่คอยให้กำลังใจมาตลอด

ประจวบ ปัทมาวิไล

สารบัญ

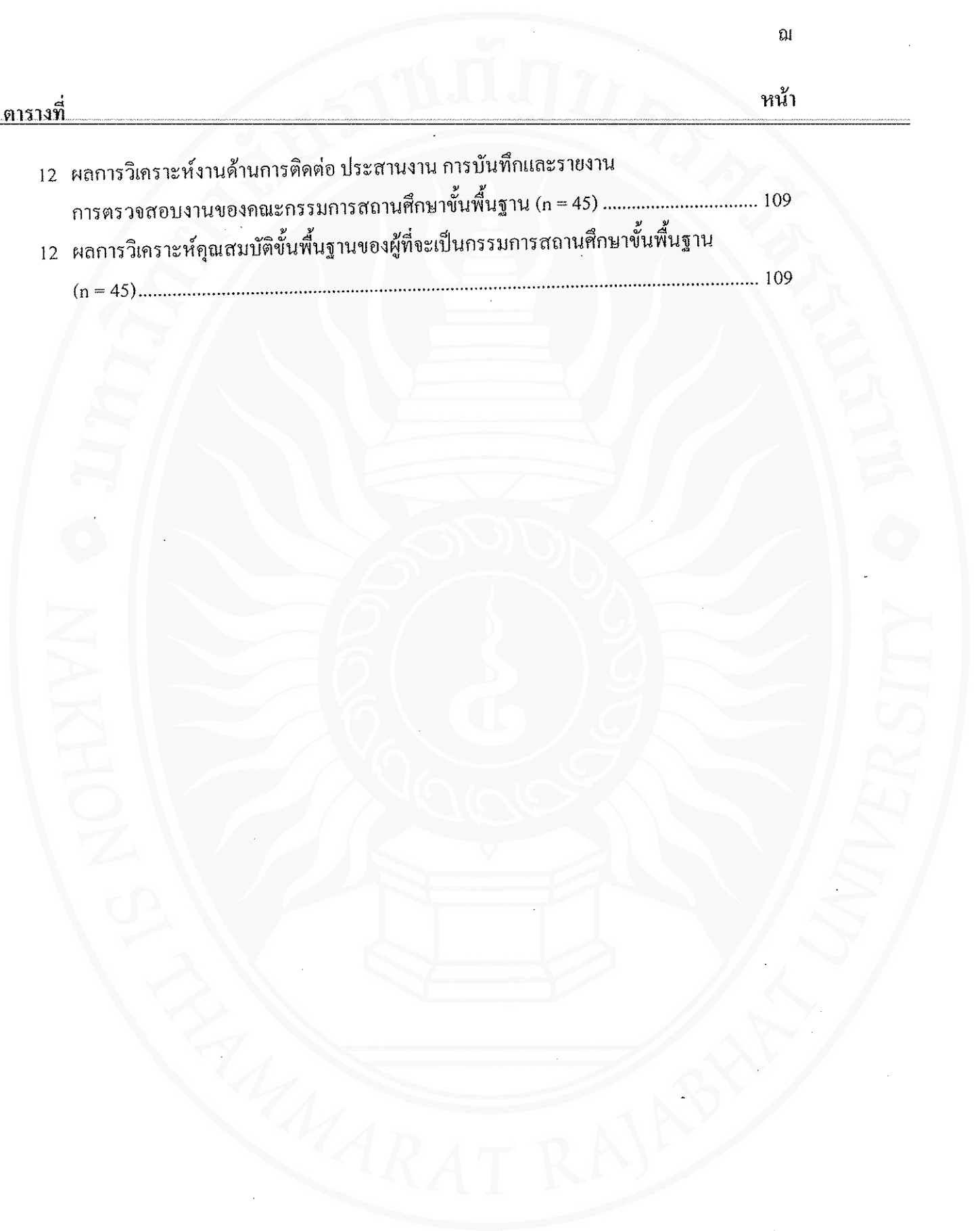
	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ประโยชน์ของการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การจัดการศึกษาของ โรงเรียน	9
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	24
ความเป็นมาของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	28
ระเบียบและแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	29
บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่เกี่ยวข้อง	44
แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการวิเคราะห์งาน	68

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งาน	76
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	80
3 วิธีดำเนินการวิจัย	84
ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนา	84
ขั้นที่ 2 การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนางาน	87
ขั้นที่ 3 ขั้นออกแบบรูปแบบการพัฒนา.....	87
ขั้นที่ 4 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนางาน.....	88
ขั้นที่ 5 การปรับปรุงระบบการพัฒนาระบบ.....	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน	90
ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน	111
ตอนที่ 3 ผลการออกแบบรูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน.....	112
ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน	115
ตอนที่ 5 ผลการปรับปรุงระบบการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน.....	122
5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	125
วัตถุประสงค์การวิจัย	125
วิธีดำเนินการวิจัย	125
สรุปผลการวิจัย	130
อภิปรายผลการวิจัย	131
ข้อเสนอแนะ	133
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก	140
ประวัติผู้วิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบ	74
2 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	91
3 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล (n = 45)	95
4 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไปของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2547 (n = 45).....	96
5 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ไปของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2547 (n = 45).....	99
6 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2547 (n = 45).....	101
7 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการเงินและงบประมาณของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2547 (n=45)	103
8 ผลการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n = 45).....	104
9 ผลการวิเคราะห์งานลักษณะการควบคุมบังคับบัญชาและลักษณะวิธีการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n = 45)	106
10 ผลการวิเคราะห์งานสิ่งทีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นเครื่องมือในการ ปฏิบัติงาน (n=45).....	107
11 ผลการวิเคราะห์งาน วัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=45).....	108

12 ผลการวิเคราะห์งานด้านการติดต่อ ประสานงาน การบันทึกและรายงาน การตรวจสอบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n = 45)	109
12 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติขั้นพื้นฐานของผู้ที่จะเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n = 45).....	109

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบ..... 4
2	แสดงขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 42
3	การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรของท้องถิ่นระดับ โรงเรียน..... 49
4	แสดงผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 111
5	(ร่าง) แสดงระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช 114
6	(ร่าง) แสดงระบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ... 116
7	แสดงระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ... 123